

Investiguen l'expresident executiu de France Telecom pels suïcidis en l'empresa

L'expresident executiu de France Telecom, Didier Lombard, ha estat investigat pel seu suposat paper en l'onada de suïcidis de més de 30 empleats de la companyia que es va produir entre 2008 i 2009, una dècada després de la seva privatització. Se l'acusa de promoure dures pràctiques de gestió que van suposar un assetjament psicològic. Lombard, que va deixar el càrrec com a president executiu a principis del 2010 enmig de les crítiques per la gestió de la crisi, va ser posat sota llibertat vigilada i una fiança de 100.000 €.

El febrer del 2010, els inspectors de treball del Govern francès van escriure en un informe sobre els suïcidis, que France Telecom havia ignorat les advertències del personal mèdic sobre la salut mental d'algunes persones empleades. L'informe assenyalava que un pla de reestructuració que buscava eliminar 22.000 llocs de treball i ubicar 10.000 treballadors i treballadores més en nous llocs va tenir un "efecte patològic" sobre la moral del personal.

Si es resol la seva culpabilitat, Lombard podria enfrontar-se a fins a un any de presó i una multa de 15.000 €.

<http://www.economista.es/empresas-finanzas/noticias/4096088/07/12/Investigan-al-expresidente-ejecutivo-de-France-Telecom-por-los-suicidios-en-la-empresa.html>

Una nova eina preventiva: la matriu ocupació-exposició espanyola

El propassat 27 de juny es va presentar a Madrid la matriu ocupació-exposició espanyola (MatEmEsp). Es tracta d'una eina desenvolupada pel Centro de Investigación en Salud Laboral de la Universitat Pompeu Fabra i l'Institut Sindical de Trabajo, Ambiente y Salud que s'adreça a professionals, tècnics, investigadors i responsables en matèria de salut i seguretat en el treball.

En la presentació es va posar èmfasi en la necessitat de disposar d'informació exhaustiva i de qualitat per avaluar, prioritzar, planificar i actuar. En el projecte MatEmEsp s'ha reunit una gran quantitat d'informació dispersa relacionada amb les condicions de treball i ocupació dels treballadors i treballadores a Espanya i s'ha ordenat de forma sistemàtica. Les dades s'organitzen per ocupacions, seguint el sistema de la Classificació Nacional d'Ocupacions 94. La matriu mostra els perfils d'exposició a factors de risc en el treball (seguretat, higiene, ergonòmics i psicosocials), les condicions d'ocupació i les característiques sociodemogràfiques dels treballadors i treballadores en cada ocupació. També permet identificar les ocupacions que presenten pitjors situacions d'exposició. Així mateix, les interseccions entre agents, condicions d'ocupació i característiques sociodemogràfiques permeten, per exemple, descriure patrons de desigualtat en les condicions de treball en determinats col·lectius, com

les dones, els treballadors joves o la gent gran. Amb MatEmEsp es poden també tenir estimacions de la història d'exposició a factors de risc en el treball en funció de les ocupacions que hagi exercit una persona al llarg de la seva vida laboral. Per l'elaboració de la matriu s'han considerat desenes d'agents i condicions relacionades amb la salut i seguretat en el treball. El període inicial cobreix entre 1996 i 2005, però es preveu que s'actualitzi amb nous agents i abastant nous períodes.

http://www.upf.edu/cisal/_pdf/20120629_folleto_matempesp.pdf
<http://www.matemesp.org/>

L'Ajuntament de Barcelona convoca una nova edició del premi Ignasi Fina de Salut Laboral

L'Ajuntament de Barcelona, mitjançant el Consell Assessor de Salut Laboral ha convocat el "Premi Ignasi Fina de Salut Laboral" corresponent a l'any 2012. La finalitat del premi és promoure la introducció de millores en la seguretat i la salut dins el lloc i/o les condicions de treball, destacant enguany, especialment, la visió de salut laboral i dona.

L'objectiu del premi és reconèixer la millor experiència d'actuació en la prevenció de riscos dins d'una empresa o activitat laboral de la ciutat de Barcelona que hagi implantat nous sistemes, accions o mesures de prevenció, sempre i quan compleixin els requisits següents:

- Que, com a valor afegit a l'estricta compliment de la normativa de prevenció aplicable en el seu cas, aportin les solucions, mesures o iniciatives innovadores en relació amb la millora de les condicions concretes de seguretat i/o de salut.
- Que aquestes iniciatives hagin demostrat la seva eficàcia en les condicions de seguretat i salut mitjançant una reducció significativa de sinistres, o en forma de manifestació positiva dels treballadors i treballadores.
- Que siguin transferibles, de tal forma que puguin ser extrapolades, repetides o aplicades en alguna forma a d'altres empreses.
- Que suposin la integració efectiva i estable de la prevenció dins l'organització i el funcionament de l'empresa i/o el procés productiu.

La dotació del premi es de 6.000 € i un diploma acreditatiu. El termini de presentació de sol·licituds finalitzarà el dia 31 de juliol de 2012.

Podran concórrer a la convocatòria qualsevol professional, treballador/a, gestor, equip de treball, col·lectiu, servei o empresa de prevenció que hagi promogut i desenvolupat una millora en matèria preventiva o de salut laboral en una empresa o activitat laboral ubicada a la ciutat de Barcelona, en qualsevol sector.

<https://bop.diba.cat:443/scripts/ftpisa.asp?fnew?bop2012&06/022012014938.pdf&1>

TREBALL AL CAP

Prevenció de malalties relacionades amb el treball

Juliol
de 2012

76/77

Agència de Salut Pública

Els casos del semestre

Durant el primer semestre de 2012 es van notificar 233 casos al Sistema de Vigilància de Malalties Relacionades amb el Treball, 141 dels quals van afectar dones. L'edat mitjana va ser de 43,1 anys (DE=10,9), sense diferències entre sexes, i l'ocupació més freqüent, de manera molt destacada, el personal de serveis i comerç (66 casos), seguits a més distància per professionals de la ciència i intel·lectuals (36 casos) i professionals de suport (33 casos). Respecte el país d'origen, una quarta part (25,8%) havien nascut fora de l'Estat. La patologia més notificada va ser de tipus ansios-depressiva, amb 151 casos, dels quals 101 van ocórrer en dones. Els trastorns que van seguir en freqüència van ser els musculoesquelètics (44 casos). El 18,2% de les persones afectades treballava en empreses de fora de Barcelona i la situació laboral més freqüent va ser la contractació indefinida (81,2%). Finalment, el 72,3% dels treballadors i treballadores estaven en situació d'incapacitat temporal en el moment de la notificació. A continuació resumim un dels casos estudiats a l'USL.

El cas va ser notificat per l'EAP La Pau amb el diagnòstic d'**alteració ventilatòria mixta amb hiperreactivitat bronquial**. Es tracta d'un **home de 59 anys** que treballava de **pintor de peces de cotilleria** en una empresa dedicada al **mecanitzat de peces metàl·liques**.

procés de pintat per pistola. Segons manifestava el treballador, per fer aquesta feina utilitzava productes com esmalts, dissolvents, decapants i catalitzadors. Va començar a treballar en una nau de l'empresa que havia estat traslladada al local actuals feia 7 anys.

Antecedents

Des de feia 7 anys presentava simptomatologia de dispnea d'esforç per la qual cosa va ser derivat a l'hospital de Sant Pau on es va fer el diagnòstic i seguiment. El treballador no havia fum mai i manifestava que la clínica millorava al deixar de treballar. Per aquest problema de salut havia fet diversos processos d'incapacitat temporal (IT). D'altra banda manifestava haver efectuat exàmens de salut periòdics per part del servei de prevenció de la seva empresa, havent-lo declarat apte pel seu lloc de treball.

Des de l'any 1973 treballava com a pintor de peces metàl·liques per cotilleria, procés que es realitza mitjançant uns bombos on es fa el

Estudi del cas

Després de realitzar l'estudi preliminar en la USL, el cas es va derivar a la Inspecció de Treball i Seguretat Social (ITSS) seguint el circuit de determinació de contingències de l'ICAMS. L'estudi de l'ITSS amb l'assessorament tècnic del Centre de Seguretat i Salut Laboral de Barcelona va aportar la següent informació:

- El lloc de treball que ocupava el treballador és el d'especialista pintor de peces metàl·liques, feina que combinava amb la realització de tasques de mecanitzat. El procés de pintat és el següent:
- Es prepara la barreja formada per dissolvent, esmalt i catalitzador que s'escalfa en

Paper Offset ecològic certificat pel CSB

Unitat de Salut Laboral de Barcelona
Servei de Salut Laboral
Institut de Serveis a la Comunitat
Agència de Salut Pública de Barcelona
Pl. Lesseps, 1
08023 Barcelona

Tel. 93 238 45 65
Fax 93 238 45 58
usl@aspb.cat
www.aspb.cat
Coordinació: Imma Cortès
i Ana Sánchez

CSB Consorci Sanitari de Barcelona

Agència de Salut Pública

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Tot i que l'avaluació de riscos assenyalava el risc d'inhalació de substàncies nocives i que el treballador manifestava simptomatologia d'anys d'evolució, els resultats dels exàmens de salut del servei de prevenció l'havien qualificat d'apte pel seu lloc de treball i cap de les diverses baixes que havia fet per aquest motiu s'havia orientat com a professional.

els bombos que estan dotats d'una resistència elèctrica que aporta la temperatura necessària perquè la pintura s'assequi. Després s'introdueix la barreja en els dipòsits de la pistola automàtica.

- Es comença el cicle de pintat de les peces amb la pistola. Es dosifica la pintura de forma automàtica, de manera que el bombo va girant i la pistola pinta automàticament durant 5 minuts. En acabar el cicle, l'operari obre la porta i observa com va la pintada (3 minuts). Quan tanca el bombo, la pistola torna a pintar automàticament. La durada total del cicle pot variar en funció de la peça (entre 1,5 i 3 hores).
- Un cop pintades les peces, es retiren del bombo.
- En finalitzar, es desmunten els components de la pistola i es neteja el bombo amb un producte decapant, operació que dura aproximadament 1 h/dia.

- Des que va començar a treballar utilitzava diversos productes químics perillosos com per exemple vapors de dissolvents orgànics. Aquests agents químics provenen de productes classificats, entre d'altres, com a irritants i nocius i entre els efectes adversos que poden produir hi ha els següents: sensibilització per inhalació i contacte amb la pell, somnolència i vertigen, irritant de les vies respiratòries, nociu per inhalació i efectes cancerígens (com és el cas del clorur de metilè). Un dels productes emprats era el xilè, que pot ser absorbit per via dèrmica suposant una contribució potencial suplementària al dany a la salut produït per la inhalació dels agents cancerígens. A més, no es podien descartar possibles exposicions a fums de soldadura procedents d'altres llocs de treball.

- La nau no disposava de sistema de ventilació general forçada, únicament disposava de sistema de ventilació general de tipus natural a través de la porta d'entrada que podia romandre oberta i d'una aspiració mural natural (no forçada) situada a la paret del final de la nau.

- A la zona on es realitzaven les operacions de pintura es disposava de sistemes de ventilació per extracció localitzada mitjançant ventiladors extractors domèstics per campanes de cuina.

- La taula on es realitzava la barreja dels components de la pintura no disposava de sistema de ventilació per extracció localitzada.

- Segons el treballador, les condicions de treball no eren les mateixes actualment que quan treballava a l'antiga nau, de manera que en l'antiga no es disposava de cap tipus d'extracció, ni es treballava amb mascareta; en canvi, la maquinària i els productes eren els mateixos.

- L'empresa disposava d'una avaluació de riscos en la què es considerava el risc d'inhalació de substàncies nocives com a moderat i s'identificaven diverses deficiències en la secció de pintura.

L'informe de l'ITSS va confirmar la presència dels factors de risc identificats en l'estudi previ de l'USL i també que l'exposició del treballador s'havia produït per deficiències preventives. A més referia que es va requerir la seva immediata esmena i al mateix temps es va iniciar un procediment administratiu sancionador contra l'empresa, així com la proposta d'imposició del recàrrec del 30% de totes les prestacions econòmiques en el cas que el trastorn patit pel treballador es reconegui com a malaltia professional (MMPP).

Conclusions

L'informe final de l'USL tramès a l'ICAMS conclou que la malaltia patida pel treballador i que el va dur a un procés d'IT per contingència comuna ha de ser considerada com a MMPP, concretament sota l'epígraf 4I0333: "asma en treballadors que realitzen aplicació de pintures, pigments etc. mitjançant aerografia per exposició a substàncies de baix pes molecular".

Recomanacions

- Reconeixement de la MMPP i de la IT com a contingència professional.
- Modificació de les condicions de treball segons les indicacions de la ITSS.
- Intervenció dels especialistes de vigilància de la salut del servei de prevenció per coordinar-se amb la mútua i els tècnics de prevenció, fer el seguiment del cas i orientar les mesures necessàries per evitar l'exposició del treballador als riscos identificats.

Malalties relacionades amb el treball notificades a la USL Barcelona segons diagnòstic, edat i sexe. Gener - juny 2012

	Homes							Dones						
	<25	25-34	35-44	45-54	55-64	>64	Total	<25	25-34	35-44	45-54	55-64	>64	Total
Trt. musculesquelètics	-	3	5	7	2	-	17	-	6	7	7	7	-	27
M. del sistema respiratori	-	1	2	-	2	1	6	-	2	1	-	1	-	4
Trt. mentals i del comportament	-	20	13	12	5	-	50	5	21	33	23	19	-	101
M. sistema nerviós	-	1	1	1	1	-	4	-	-	3	1	-	-	4
M. de la pell	-	-	1	3	2	-	6	-	-	1	-	-	-	1
Traumatismes i enverinaments	-	-	3	-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	1
Altres	-	1	2	1	1	-	5	-	-	1	3	-	-	4
Total	-	26	27	24	13	1	91	5	29	47	34	27	-	142

Malalties relacionades amb el treball notificades a la USL Barcelona segons diagnòstic i ocupació. Gener - juny 2012

	Direcció i gerència empreses	Professionals ciència i intel·lectuals	Professionals suport	Personal Administratiu	Personal serveis i comerç	Personal agricultura i pesca	Personal indústria i construcció	Operadors/es instal·lacions i maquinària	Ocupacions elementals	Total
Trt. musculesquelètics	-	4	5	2	10	1	6	5	10	43
M. del sistema respiratori	-	-	-	-	3	1	3	3	-	10
Trt. mentals i del comportament	9	28	25	21	46	-	5	2	14	149
M. sistema nerviós	-	1	1	-	3	1	2	-	-	8
M. de la pell	-	2	-	-	1	-	1	2	1	7
Traumatismes i enverinaments	-	-	1	-	-	-	1	-	2	4
Altres	-	1	1	2	3	-	2	-	-	9
Total	9	36	33	25	66	3	20	12	27	231

Malalties relacionades amb el treball notificades a la USL Barcelona segons diagnòstic i centre notificador. Gener - juny 2012

	Casc Antic	Raval Sud	Raval Nord	Barceloneta	Sant Antoni	Via Roma	Poble Sec	Rosselló-2C	Casanova-2E	Pare Claret-6A	Pare Claret-6B	Sanlehy	Dr. Carles Ribas	Consell de Cent	Bordeta-Magòria	Núncia	Montnegre	Les Corts	Sant Elies-5B	Marc Aureli-5A	El Carmel	Horta-7D	Sant Ralael	Sardenya	Baix Guinardó	Congrés	Sants	Encants	Camp de l'Arpa	Ramon Turó	Probenou	Sant Martí-10H	Sant Martí-10J	La Pau	Besòs	Vila Olímpica	Rio de Janeiro-8B	Rio de Janeiro-8D	Rio de Janeiro-8E	Roquetes	Ciutat Meridiana	Chafarinas	Guineueta	Sant Andreu	Bon Pastor	Via Barcino	Sagrada Família	Turó-8A	Vallcarca	Gaudí	La Sagrera	Les Hortes	Dreta de l'Eixample	Sarrià	Llarrard	La Marina	Vallcarca-Sant Gervasi	Còrrecs de Borbó	Total	
Trt. musculesquelètics	0	1	1	0	2	3	1	0	0	0	0	1	2	1	0	1	1	0	0	0	1	4	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	2	0	2	1	2	1	1	1	0	0	0	0	1	2	0	2	1	0	2	1	0	1	1	0	44	
M. del sistema respiratori	0	1	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2	0	0	10
Trt. mentals i del comportament	3	1	1	3	3	4	6	7	3	5	2	3	1	1	1	3	5	2	2	0	1	2	5	0	2	2	4	2	0	4	2	3	1	1	1	1	1	1	0	2	2	2	1	3	5	1	4	1	1	11	12	2	5	1	2	2	5	1	151	
M. sistema nerviós	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	8				
M. de la pell	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	7		
Traumatismes i enverinaments	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	4		
Altres	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	0	0	0	0	9			
Total	3	5	2	5	5	8	10	7	3	5	3	4	3	2	1	4	6	2	2	1	3	6	6	2	3	2	6	2	1	1	4	2	3	2	4	1	3	3	2	3	4	3	1	4	5	2	5	3	1	15	17	5	8	2	2	9	6	1	233	